

svazková škola Chýně–Hostivice

Anna Chvojková

Svazková základní škola Chýně–Hostivice představuje inovativní projekt, který propojuje moderní vzdělávací metody, udržitelnost, moderní architekturu a komunitní zapojení. Stavba školy byla zahájena v roce 2023 a jejím cílem je reagovat na rostoucí demografické potřeby regionu, kde dlouhodobě chybí dostatečné školské kapacity. Projekt klade důraz na ekologická a udržitelná řešení, která minimalizují provozní náklady, a současně vytváří prostor pro kulturní, sportovní a společenské aktivity, čímž škola přesahuje své primární vzdělávací poslání.

Úvod

Věříme, že náš projekt svazkové základní školy Chýně–Hostivice přináší do oblasti školství zcela novou dimenzi, kde se střetávají a budou střetávat moderní přístupy ke vzdělávání, udržitelnost a komunitní zapojení. Tento projekt, jehož stavba byla zahájena v roce 2023, má nejen řešit dlouhodobý nedostatek školních míst v rychle se rozvíjejících městech Chýně a Hostivice, ale zároveň nabídnout nový prostor pro společenský život a volnočasové aktivity. Vize naší školy, která nese název VIDA, se staví na propojení tří základních pilířů udržitelnosti: environmentální, sociální a ekonomické, což je podtrženo důrazem na metodiku SBToolCZ. Kromě vzdělávacích funkcí bude škola sloužit i jako společenské centrum pro širokou veřejnost.

Návrh školy od architektonického studia OV Architekti, s. r. o., se zaměřuje na funkčnost, bezpečnost a propojení ško-

ly s okolním prostředím. Budova s kapacitou 810 žáků zahrnuje moderní učebny, venkovní učebny na střeše a rozsáhlé sportovní zázemí včetně krytého atletického tunelu. Projekt je financován z veřejných a dotačních zdrojů, přičemž na jeho realizaci se podílí svazek měst Chýně a Hostivice.

Škola VIDA má ambici stát se nejen místem vzdělávání, ale také komunitním centrem, které bude inspirovat k inovacím ve školství a posilovat sociální vazby ve městech. Tento model meziobecní spolupráce nastavuje nový standard pro výstavbu a provoz veřejných vzdělávacích zařízení v České republice.

Jak to začalo?

Historie školství v Chýni sahá až do 19. století, kdy byla postavena první budova základní školy v roce 1864. S rozvojem města, který následoval po schválení územního plánu v roce 2004,

došlo k výraznému nárůstu počtu obyvatel, který vyžadoval rozšíření školních kapacit. V roce 2017 byla otevřena nová budova základní školy s kapacitou 456 žáků, čímž se vyřešil tehdejší nedostatek míst. Přestože byla v roce 2020 znovu uvedena do provozu i původní stará školní budova, populační růst v Chýni vedl k potřebě dalšího rozšíření školské infrastruktury.

Projekt svazkové školy Chýně–Hostivice vznikl jako odpověď na akutní potřebu rozšíření školských kapacit v oblasti Chýně a Hostivice, v těsné blízkosti Prahy. V roce 2019 se uskutečnila za účasti zástupců města Chýně první jednání se zástupci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a se zástupci tehdejšího premiéra. Svazková škola jako školské zařízení zřizované dobrovolným svazkem obcí byla v prvotní fázi po jednání s MŠMT zvolena z ekonomických důvodů, kdy dotace pro svazky obcí může činit až 85 % a pro samotná města pouze 70 %. Druhým důvodem byla spádová školská turistika především z lokalit Hostivice, které přímo sousedí s katastrálním územím Chýně. Město Chýně proto v roce 2020 oslovilo město Hostivice s žádostí o spolupráci na projektu svazkové školy.

Zahájení spolupráce bylo na projednání zastupitelstev obou měst. Pravidla fungování určuje zřizovací listina a celou činnost svazku řídí sněm delegátů. V současné chvíli jsou všechny finanční náklady svazku rozpočítávány v poměru dvě třetiny za město Chýně a třetina za město Hostivice, podobně jako plánovaná kapacita pro jednotlivá města.

Obě města, na základě aktualizovaných demografických studií, identifikovala nedostatek míst v základních školách jako hlavní výzvu již v roce 2020. Tento

Zdroj: OV Architekti, s. r. o.

Vizualizace Základní školy VIDA, svazkové školy Chýně–Hostivice

Vizualizace školního dvora

nedostatek byl způsoben především masivní rezidenční výstavbou v Chýni v lokalitě V Pískách a Opatovka a v oblasti Hostivice-jih, která v minulosti vedla k rychlému nárůstu populace. Vzhledem k absenci základních veřejných služeb v těchto lokalitách a těsnému sousedství se zástavbou Hostivice-jih a její přirozené spádovosti do Chýně, bylo logickým řešením propojení obou měst a společná realizace projektu nové školy.

Projekt zahrnuje výstavbu devítileté základní školy na pozemku v západní části města Chýně, v blízkosti budované obchvatové komunikace Pražská a v docházkové vzdálenosti přibližně 300 metrů od sídliště Hostivice-Jih, lokality V Pískách a necelý kilometr od Opatovky. Tento pozemek, který byl vybrán pro svou strategickou polohu a snadnou dostupnost, byl určen k zajištění školských, zdravotnických a sociálních služeb v souladu s novým územním plánem Chýně.

Projekt nově plánované školy není jen technickým a investičním úkolem. V únoru 2020 proběhlo první setkání s obyvateli Chýně, na kterém byly diskutovány jejich představy o nové škole. Do dnešního dne následovalo dalších osm. Z těchto setkání vyplynulo, že obyvatelé očekávají více než jen klasické školské zařízení splňující normy a předpisy. Nová škola měla být zároveň místem pro sportovní, kulturní a společenské

aktivity, místem otevřeným a přátelským, které bude sloužit jako srdce komunity.

V souladu s těmito očekáváními byl kladen důraz na vytvoření ekologické budovy s nízkými provozními náklady, která bude zároveň naplňovat požadavky na moderní a podnětné vzdělávací prostředí. Škola je navržena jako prostor, kde mohou děti, rodiče a učitelé spolupracovat a sdílet zkušenosti. Prostředí musí být dostatečně flexibilní, aby umožňovalo dětem vytvářet skupiny, relaxovat, bavit se a vzdělávat se v moderním a bezpečném prostředí.

Lokalizace a plány

Pro umístění školy byly městem Chýně zakoupeny dva klíčové pozemky (parc. č. 770/1 a 771/1), které svou polohou ideálně spojují Chýni a Hostivici a jsou snadno dostupné pěšky i veřejnou dopravou. Na počátku muselo dojít ke změně územního plánu, aby pozemek vybraný pro budoucí stavbu základní školy byl územním plánem určen pro výstavbu. To se naštěstí povedlo v poměrně krátkém čase a spuštění architektonické soutěže mohlo začít. Pozemek je určen nejen pro samotnou školu, ale i pro budoucí veřejné služby včetně zdravotnických a sociálních zařízení.

Škola bude sloužit nejen pro vzdělávací účely, ale i pro kulturní a sportovní akti-

vity. Její součástí bude knihovna a multifunkční sportoviště, které Chýně aktuálně postrádá. Projekt také zahrnuje řešení veřejných prostranství – dobrou dopravní dostupnost, dopravu v klidu a využití městské hromadné dopravy, což výrazně přispěje ke zlepšení kvality života ve městě.

Umístění školy je dobře dopravně dostupné a bude zajištěno i kompletní napojení pro pěší. Škola navazuje na zastavěnou oblast Chýně a sousedí i s budoucí výstavbou. V obou směrech je již chodník a přístup pro pěší vybudován, nebo je součástí projektu. Město Hostivice má svou, co do celkového počtu obyvatel, spádovost vzdálenou cca 800 metrů. Zde je plánován chodník s pěším přístupem a autobusovou zastávkou. Další části Hostivice, které mají možnost navštěvovat Základní školu VIDA, musí využít autobusovou dopravu.

Pro rodiče i návštěvníky, kteří do školy pojedou autem, je připraveno velkokapacitní parkoviště se 140 parkovacími místy, které je doplněno ještě 16 místy na parkovišti K+R pro rychloobrátkové zastavení.

Cíl projektu a jeho společenský dopad

Cílem tohoto ambiciózního projektu bylo a je vybudovat školu, která bude odpovídat nejmodernějším pedagogickým požadavkům a současně se stane důležitým centrem pro mezilidskou interakci a spolupráci. Škola je navržena pro kapacitu až 810 žáků, což pokryje potřeby obyvatel Chýně a Hostivice, kde se populace v posledních letech výrazně rozrostla. Obě města se snaží prostřednictvím tohoto projektu reagovat na demografické trendy, které ukazují, že počet obyvatel v této oblasti bude nadále růst.

Projekt má i širší společenský dopad, neboť posiluje principy meziobecní spolupráce. Chýně a Hostivice jsou příkladem úspěšného propojení dvou měst za účelem společného zajištění veřejných služeb. V rámci projektu se snažíme vzniklé problémy řešit konstruktivně, protože máme společný cíl a jsme si vědomi, že cesty k němu vedou různé.

I přes nedávné politické změny v Hostivici projekt dál pokračuje a jeho podoba je již vidět. Spoluprací se nejen zefektivňuje využívání veřejných financí, ale i zvyšuje kvalita poskytovaných služeb pro obyvatele. Z pozice předsedkyně svazku jsem si vědoma, že je projekt založen hlavně na lidech. Svazek takto velkých dvou měst má řadu komplikací v podobě různého způsobu řízení. Je to proces, kdy se všechny strany musí učit a ego musí jít stranou, pokud chceme dosáhnout včasného otevření školy. Tento model meziobecní spolupráce může sloužit jako vzor pro další města a obce, které se potýkají s podobnými problémy, protože je to model ekonomicky udržitelný.

Architektonická soutěž na návrh

Předmětem jednofázové užší projektové architektonické soutěže bylo nalezení nejvhodnějšího řešení pro novou svazkovou školu v Chýni a Hostivici. Cílem nás jako zadavatele bylo vytvořit školu, která nebude sloužit pouze pro vzdělávání dětí, ale také jako přátelské a funkční místo pro širší komunitu. Důraz byl kladen na nadčasové a inovativní řešení, které by reflektovalo moderní přístupy ke vzdělávání, ale také efektivní využitelnost prostor mimo vyučování. Škola by měla přispět k veřejnému prostoru měst Chýně a Hostivice a zároveň zajistit kvalitní pracovní podmínky pro zaměstnance. Soutěž se konala v létě 2021 a bylo odevzdáno šest návrhů. Odbornou porotu tvořili jako závislí

Zdroj: OV Architekti, s. r. o.

Vizualizace společného prostoru

členové zástupci obou měst a nezávislí z řad odborné veřejnosti zastoupené Ondřejem Píhrttem, Ondřejem Synkem a Davidem Tichým.

Architektonický návrh od studia OV Architekti, s. r. o., který v soutěži zvítězil, splnil všechna kritéria a nabídl komplexní pohled na propojení školy s komunitou. Zvláštní důraz byl kladen na moderní výukové principy, bezpečnost a otevřenost areálu, čímž škola přispěje k rozvoji měst nejen v oblasti vzdělávání, ale i kulturního a společenského života. Tyto požadavky byly v architektonickém návrhu splněny.

Architektonické řešení: více než jen škola

Architektonický návrh školy vytvořilo renomované architektonické studio, které se zaměřuje na udržitelnost a inovativní řešení. Budova školy je koncipována

jako třípodlažní stavba, která maximálně využívá přirozený sklon terénu. Tento přístup umožňuje, aby každé podlaží mělo přímý vstup k venkovním prostorům, což nejen zvyšuje flexibilitu využití školy, ale také podporuje propojení výuky s přírodou. Součástí školy jsou venkovní učebny a zahrádky na střeše, které podporují environmentální vzdělávání. Budova zahrnuje tři třídy v ročníku pro každý z devíti stupňů základní školy a součástí budovy bude i deset odborných učeben, jako jsou kuchyně, dílny, IT učebna, hudební učebna a další.

Dominantními prvky architektonického řešení jsou dva hlavní dvory. První z nich je veřejně přístupný a slouží jako místo setkávání, zatímco druhý je určen výhradně dětem pro jejich aktivní odpočinek a hry. Tento koncept umožňuje nejen vytvořit bezpečné prostředí pro děti, ale také podporuje interakci mezi školou a komunitou. Otevřenost budovy se odráží i v návrhu velkých společných prostor, kde se prolíná výuka s relaxací a kde děti mohou trávit čas nejen během přestávek, ale i po škole.

Sportovní areál, který tvoří nedílnou součást školy, zahrnuje atletický ovál, fotbalové hřiště a další multifunkční sportoviště. Tento prostor bude sloužit jak pro výuku tělesné výchovy, tak pro mimoškolní aktivity a volnočasové využití obyvatel Chýně a Hostivice. Součástí sportovního areálu jsou také tribuny a zázemí pro sportovce, čímž se škola stává ideálním místem pro pořádání sportovních akcí.

Vizualizace jídelny

Zdroj: OV Architekti, s. r. o.

Vizualizace tělocvičny

Udržitelnost a moderní technologie

Udržitelnost je jedním z hlavních pilířů celého projektu. SBToolCZ, metodika používaná při hodnocení environmentální a energetické náročnosti budov, je základem pro návrh této školy. Budova je navržena tak, aby splňovala přísné standardy energetické účinnosti, což se odráží v nízkých provozních nákladech a minimalizaci dopadu na životní prostředí. Kromě standardních ekologických opatření, jako je efektivní vytápění a chlazení, je škola vybavena solárními panely a zelenými střechami, které snižují energetické nároky budovy.

Prostory školy jsou navrženy tak, aby podporovaly interakci s okolní příro-

dou. Zahrádky na střeše slouží k environmentální výchově a děti se zde mohou věnovat pěstitelským pracím. Tento koncept propojuje výuku s udržitelným rozvojem a vytváří příležitosti pro praktickou výuku dětí v oblasti životního prostředí. Venkovní učebny jsou pak dalším inovativním prvkem, který přináší do školního prostředí nový způsob výuky.

Financování a časový harmonogram

Výstavba školy je finančně náročná, přičemž celkové náklady na projekt přesahují jednu miliardu korun. Financování je zajištěno z několika zdrojů, včetně MŠMT, z evropského Modernizačního

fondů a měst Chýně a Hostovice. Stavba byla zahájena na podzim roku 2023 a plánované dokončení je v roce 2025. První žáci do školy půjdou 1. září 2025. Projekt je realizován postupně ve dvou fázích, což umožňuje pružně reagovat na změny ve vývoji v oblasti financování.

Velký problém je ve financování sportovních školských staveb, které stát nepodporuje. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytuje finanční prostředky pouze na školskou budovu a prostor 10 m od budovy. Modernizační fond podporuje energetický koncept budovy. Obě tyto formy tvoří majoritní podíl ve financování.

Velkým zklamáním v průběhu realizace je financování venkovního sportoviště a sportovního zázemí školy. Národní sportovní agentura, kam byl projekt na venkovní sportoviště již potřetí předložen, zatím stavbu sportoviště regionálního významu u školy nepodpořila z důvodu prioritní podpory sportovních spolků a svazů.

Časový harmonogram projektu obsahuje několik klíčových etap. První fáze zahrnuje výstavbu hlavní školní budovy. Z monolitické konstrukce budovy jsou hotová všechna patra. Základy stojí na pilotách a musely být na místě konzultovány s geologem a statikem. Důvodem tohoto postupu pak byly v rámci metrových rozestupů naprosto odlišné hydrogeologické podmínky, což nešlo předvídat ani z předešlého měření sondami. Zjištěným podmínkám se tak musela přizpůsobit i úprava základové spáry a vyztužení základové desky. Práci tedy zpočátku velmi komplikovala podzemní voda, následně nám na pár týdnů projekt a práci hlavně ve venkovní části zdrželo hnízdění chráněného druhu břehule říční, která už naštěstí vysídlila a odletěla.

Další fáze projektu zahrnují vybavení interiérů, dodávky gastro zařízení, které jsou v současné chvíli vysoutěžené a zveřejněné na profilu zadavatele.

Čeká nás ještě výstavba sportovního areálu, pokud se nám podaří zajistit financování, a výběrové řízení na zajištění techniky. Tento postupný přístup k výstavbě umožňuje školu otevřít již v září 2025.

Vizualizace předprostoru školy

Dlouhodobý vliv na komunitu

Škola je navržena tak, aby plnila funkci komunitního centra a poskytovala prostor pro vzdělávání, sport i kulturu nejen dětem, ale i široké veřejnosti. Aula školy bude využívána pro kulturní akce, přednášky a společenské události, což podpoří komunitní život ve městech Chýně a Hostivice. Kromě toho bude školní knihovna přístupná veřejnosti, stejně jako sportoviště, která budou sloužit pro volnočasové aktivity obyvatel.

Demografické studie ukazují, že Chýně a Hostivice budou v následujících letech čelit dalšímu nárůstu obyvatel, což zvyšuje tlak na místní infrastrukturu. Škola je proto koncipována tak, aby byla schopna flexibilně reagovat na růst počtu žáků a rozšiřovat své kapacity podle aktuálních potřeb.

Z dlouhodobého hlediska bude svazková škola představovat významný přínos pro místní komunitu a školský systém. Chce být školou, která ukáže, že i státní

škola může být progresivní, moderní a pružná. Základní škola VIDA tak představuje nový směr ve vývoji vzdělávacích institucí v České republice.

Závěr

Projekt svazkové základní školy Chýně–Hostivice je výjimečný nejen svým rozsahem, ale především komplexním přístupem k urbanistickému plánování, udržitelnému rozvoji a školskému systému. Tento model školy propojuje ekologické a moderní vzdělávací metody s komunitním zapojením, čímž vytváří multifunkční centrum sloužící nejen žákům, ale i celé komunitě měst Chýně a Hostivice.

Architektonické řešení školy, zaměřené na maximální využití přírodních podmínek a propojení vnitřních prostor s venkovním prostředím, přináší inovativní způsob výuky, který podporuje environmentální odpovědnost a otevřenost k moderním technologiím. Sportovní

areály a veřejně přístupné prostory zajišťují, že škola bude hrát klíčovou roli nejen ve vzdělávání, ale i ve volnočasových a kulturních aktivitách obou měst.

Dlouhodobě škola přispěje k posílení sociálních vazeb v místní komunitě a nabídne flexibilní vzdělávací a volnočasové možnosti pro generace žáků i občanů. Tento model meziobecní spolupráce může sloužit jako příklad pro další města a obce, které čelí výzvám spojeným s demografickými změnami a potřebou modernizace vzdělávacích kapacit.

Svazková škola Chýně–Hostivice není jen školou pro 21. století, ale i živoucím komunitním centrem, které svým zaměřením na udržitelnost, flexibilitu a inovaci nastavuje nové standardy pro výstavbu a provoz veřejných školských zařízení. Tím se stává důležitým vzorem pro budoucí rozvoj vzdělávání v České republice i mimo ni.

*Mgr. Anna Chvojková
starostka města Chýně*

ENGLISH ABSTRACT

Chýně–Hostivice Union School, by Anna Chvojková

The Chýně–Hostivice Union Primary School is an innovative project that combines modern learning methods, sustainability, modern architecture and community involvement. The construction of the school began in 2023 and aims to respond to the growing demographic needs of a region that has long lacked sufficient school capacity. The project emphasizes environmentally friendly and sustainable design that minimizes operating costs while creating space for cultural, sport and social activities, allowing the school to go beyond its primary educational mission.